

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ПЛАНУВАННЯ ТА СТАНДАРТИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
підготовки здобувачів

Третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 091 Біологія та біохімія
галузі знань 09 Біологія

Кваліфікація: Доктор філософії з біології та біохімії
Освітньо-професійної програми «Біологія організмів та надорганізмових систем»

Луцьк – 2023

Силабус нормативного освітнього компонента «ПЛАНУВАННЯ ТА СТАНДАРТИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, галузі знань 09 Біологія, спеціальності 091 Біологія та біохімія, освітньо-наукової програми «Біологія організмів на надорганізмових систем».

Розробник: Єлісеєва Л.В., проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної співпраці, професор кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, доктор економічних наук, професор

Погоджено

Гарант ОНП

Оксана ФІЩУК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу
протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-наукова програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма навчання	09 Біологія та біохімія спеціальності 091 Біологія та біохімія Біологія організмів та надорганізмових систем Доктор філософії	Нормативний
Кількість годин/кредитів 90 / 3		Рік навчання – 1-й
		Семестр – 2-ий
		Лекції – 20 год.
		Практичні – 12 год.
		Самостійна робота – 52 год.
ІНДЗ: немає	Консультації – 6 год.	
		Форма контролю: залік
Мова викладання		українська

II. Інформація про викладача

Єлісеєва Людмила Володимирівна

Науковий ступінь – доктор економічних наук

Вчене звання – професор

Посада – професор кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

Контактна інформація: +38-095-021-75-70, Yelisieieva.Liudmyla@vnu.edu.ua

Розклад занять: розміщено на сайті навчального відділу ВНУ:

<http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

У рамках освітнього компонента «Планування та стандарти наукової діяльності» здобувач освіти може набути компетентностей планування своєї наукової діяльності з врахуванням чинних національних стандартів та відповідного міжнародного досвіду. Для цього здобувачі освіти засвоюють знання щодо етапів, логіки проведення, структурних компонентів наукового дослідження, необхідності й правил дотримання норм академічної доброчесності та формують практичні навички роботи з науковим текстом, уміння апробувати, представляти результати наукової діяльності тощо. Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання видів робіт, які передбачені силабусом.

Об'єктом освітнього компонента «Планування та стандарти наукової діяльності» є процес наукового дослідження.

Предметом освітнього компонента «Планування та стандарти наукової діяльності» є особливості планування наукової діяльності з врахуванням чинних національних стандартів.

2. Пререквізити та постреквізити

Пререквізити (попередні курси, на яких базується вивчення дисципліни): здобувач освіти має прослухати курс: «Філософія та методологія науки».

Постреквізити (дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни): інформація буде корисна для вивчення усіх дисциплін професійної підготовки та атестації.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета – формування у здобувачів освіти комплексу знань, вмінь, навичок та компетентностей щодо планування наукової діяльності з врахуванням чинних національних стандартів.

Завдання:

- сформувані вмінь планувати різні етапи проведення наукової роботи;
- ознайомити з вимогами до написання наукового дослідження та оформлення його результатів;
- сформувані навички роботи з науковим текстом, уміння апробувати, представляти результати наукової діяльності;
- ознайомити з вимогами до публікацій результатів наукових досліджень та особливостями міжнародних стилів цитування;
- сформувані навички дотримання принципів академічної доброчесності.

4. Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності з дотриманням морально-етичних норм.

ЗК2. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК3 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями з метою поглиблення теоретичних і методичних знань в галузі біології та суміжних наук.

ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, проводити їх наукову експертизу.

ЗК6. Здатність працювати автономно, приймати рішення з важливих завдань біології та біохімії на сучасному етапі розвитку, включаючи і завдання інноваційного характеру.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК1. Здатність планувати і здійснювати комплексні оригінальні дослідження, отримувати наукові результати, які створюють нові знання у біології та біохімії й дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у наукових фахових виданнях з біології та суміжних галузей.

СК2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, розуміти англійські наукові тексти за напрямом досліджень.

СК3. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.

СК5. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі біології, оцінювати та забезпечувати якість досліджень, які проводять.

СК6. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні фундаментальні та інноваційні проекти в біології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

Програмні результати навчання

РН01. Демонструвати концептуальні та методологічні знання з біології та біохімії і на межі предметних галузей.

РН02. Застосовувати дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку, для отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН03. Презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові та прикладні проблеми біології та біохімії державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у публікаціях у наукових фахових виданнях.

РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати аналізу джерел літератури, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень, експерименту) і математичного та/або комп'ютерного моделювання.

РН05. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у біології та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН06. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з біології та біохімії і дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію.

РН07. Аналізувати результати власних досліджень та зіставляти їх з результатами інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН08. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН09. Розробляти та реалізовувати наукові фундаментальні та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику.

РН10. Розв'язувати важливі теоретичні та практичні проблеми біології та біохімії з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних,

економічних, екологічних та правових аспектів (складання пропозицій щодо фінансування досліджень та/або проектів, реєстрації прав інтелектуальної власності).

PH11. Формулювати загальні принципи та вибирати адекватні методи біологічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері біології та у науково-педагогічній практиці.

PH14. Формувати системний науковий світогляд, демонструвати загальний культурний кругозір, нести відповідальність за особистий професійний розвиток.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Планування наукової діяльності						
Тема 1. Наукова діяльність: суть та основні напрями.	9	2	-	5	-	О, ДП, РМГ, Р / 10
Тема 2. Етапи проведення наукової роботи.	8	2	-	5	1	-
Тема 3. Структурні елементи наукового дослідження.	10	2	2	5	1	О, ДП, РМГ, Р /10
Тема 4. Методологія наукового дослідження.	12	2	2	7	1	О, ДП, РМГ, Р /10
Тема 5. Планування та організація апробації й оприлюднення результатів наукового дослідження.	8	2	-	5	1	-
Разом за модулем 1	47	10	6	27	4	30
Змістовий модуль 2. Стандарти наукової діяльності						
Тема 6. Вимоги до оформлення наукового дослідження.	10	2	2	5	1	О, ДП, РМГ, Р /10
Тема 7. Наукометричні бази даних. Імпакт-	9	2	2	5	-	О, ДП, РМГ, Р /10

фактор.						
Тема 8. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах.	7	2	-	5	-	-
Тема 9. Вимоги до публікацій результатів наукових досліджень.	10	2	2	5	1	О, ДП, РМГ, Р /10
Тема 10. Авторське право та наслідки його порушення.	7	2	-	5	-	-
Разом за модулем 2	43	10	6	25	2	30
Види підсумкових робіт (за потреби)						Бал
Модульна контрольна робота						40
Всього годин / Балів	90	20	12	52	6	100

Форма контролю*: ДП – дискусія; Т – тестування; РЗ – розв’язування задач, РМГ – робота в малих групах; Р – реферат; О – опитування; ПКР – підсумкова контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання

У процесі виконання самостійної роботи здобувач освіти, використовуючи знання теоретичного матеріалу та набуті прикладні навички за фахом, має продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і вміння творчо мислити та вирішувати актуальні науково-прикладні завдання. Метою самостійної роботи є набуття здобувачами освіти практичних навичок щодо засвоєння знань із дисципліни «Планування та стандарти наукової діяльності».

Для виконання роботи здобувач освіти обирає та опрацьовує теоретичні питання.

Теми самостійної роботи

1. Фундаментальні та прикладні наукові дослідження.
2. Функції гіпотези.
3. Наукова парадигма.
4. Наукові школи.
5. Етика наукового дослідження.
6. Світовий досвід формування академічної доброчесності.
7. Захист прав та відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.
8. Практична значимість роботи.
9. Види академічної відповідальності.
10. Методологія дослідження складних систем.
11. Сучасні методи математичного опису складних систем (фазовий простір, теорія хаосу, аттрактори, фрактали).
12. Моделі та метод моделювання в наукових дослідженнях.

13. Форми організації наукової діяльності. Складання заявок на держбюджетну тему наукового дослідження.
14. Експертиза наукових доробок.
15. Національна система науково-технічної інформації.
16. Особливості роботи з електронними ресурсами.
17. Проектні форми наукових досліджень.
18. Академічна доброчесність та антиплагіат.
19. Система атестації наукових кадрів.
20. Розробка презентації наукового дослідження.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час практичних занять та заліку заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є залік, який передбачає оцінювання засвоєного здобувачами освіти навчального матеріалу з освітнього компонента на підставі результатів поточного контролю і модульних контрольних робіт. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг здобувач освіти може усно розкрити окремі питання, що винесені на залік.

Перелік питань на залік

1. Наукова діяльність: суть та основні напрями.
2. Види наукових досліджень.
3. Етапи проведення наукової роботи.
4. Структурні елементи наукового дослідження.
5. Методологія наукового дослідження.
6. Теоретичні методи досліджень.
7. Емпіричні методи досліджень.
8. Види наукових досліджень.
9. Етапи виконання науково-дослідної роботи.
10. Вибір теми та новизна дослідження.
11. Складання плану наукової роботи.
12. Структурні елементи наукового дослідження.
13. Формулювання та обґрунтування наукової гіпотези.
14. Вимоги до оформлення наукового дослідження.

15. Інформаційне забезпечення наукового дослідження.
16. Логіка процесу наукового дослідження.
17. Наукометричні бази даних. Імпакт-фактор.
18. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах.
19. Форми впровадження результатів дослідження.
20. Авторське право та наслідки його порушення.
21. Плагіат та нормативно-правові засади боротьби з плагіатом.
22. Правила посилання на наукові тексти.
23. Організація апробації та оприлюднення результатів наукового дослідження.
24. Вимоги до публікацій результатів наукових досліджень.
25. Інформаційне забезпечення наукового дослідження.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67 – 74	
60–66	
1–59	Незараховано

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. К.: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с.
2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 12.05.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 р. № 502. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502-2023-%D0%BF#Text>
4. Про затвердження національного плану щодо відкритої науки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 № 892-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/892-2022-%D1%80#Text>
5. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 27.07.2023 № 3272-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3272-20#n111>
6. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.09.2019. № 1220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1086-19#Text>
7. Про освіту: Закон України від 02.07.2023 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

8. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти: Лист Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018 №1/9-650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text>
9. Clarivate. URL: <https://clarivate.com/>
10. Elsevier. URL: <https://www.elsevier.com/>
11. Journals of Cambridge University Press. URL: <https://www.cambridge.org/universitypress>
12. Journals of Oxford Academic. URL: <https://academic.oup.com/journals/>
13. Research4Life. URL: <https://www.research4life.org/>

Додаткова література

1. Добронравова І.С., Руденко О.В., Сидоренко Л.І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.
2. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
3. Корягін М.В., Чік М.Ю. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. К.: Аперта, 2019. 492 с.
4. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Львів: Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
4. Офіційний сайт Національної академії наук України. URL: <https://www.nas.gov.ua>
5. Офіційний сайт Державної науково-технічної бібліотеки України. URL: <https://dntb.gov.ua/>